

DİLEKÇE KOMİSYONU
GIDA BANKACILIĞI
UYGULAMASININ ARAŞTIRILMASI
VE YAYGINLAŞTIRILMASINI
İNCELEME ALT KOMİSYON
TUTANAKLARI

17.08.2016 Tarihli Alt Komisyon Toplantı Tutanağı

17 Ağustos 2016 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 11.43

BAŞKAN: Mihrimah Belma SATIR (İstanbul)

BAŞKAN – Komisyonumuzun değerli üyeleri, değerli basın mensupları, kıymetli katılımcılar; toplantı yeter sayımız vardır, Dilekçe Komisyonu Gıda Bankacılığı Uygulamasının Araştırılması ve Yaygınlaştırılmasını İnceleme Alt Komisyonu 4’üncü toplantısını açıyorum.

Öncelikle, beklediğimiz için özür diliyorum. Çok acil bir toplantı çıktı, genel merkeze ve Sanayi Bakanlığına gitmem gerekiyordu, onun için yarım saat gecikmeyle başlıyoruz.

Katılımınız için hepimize çok teşekkür ediyoruz.

Komisyonumuzun gerekçesini biliyorsunuz.

Bu, 4’üncü toplantı. Daha evvelki komisyonlarda birtakım bakanlıkları ve sivil toplum örgütlerini dinledik, bugün de nasip olursa sizleri dinleyeceğiz.

Gündemimize geçiyorum.

15/8/2016 Pazartesi günü dağıtılan çağrı yazısındaki gündem maddeleri sizlere gönderilmiştir.

Şimdi, gündemimizin 2’nci maddesinde yer alan, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının sunumu için Sayın Müsteşar Yardımcımız Nihat Pakdil Bey’e sözü bırakıyorum.

Sizi dinliyoruz, on beş dakika süreniz var.

Siz, gıda bankacılığıyla ilgili mevzuat, uygulama, Avrupa ve Amerika örnekleri, Türkiye’deki sıkıntılarla ilgili bir sunum yapıp biz de sorularımız varsa...

Nihat Bey, buyurun.

Teşekkür ediyorum.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI NİHAT PAKDİL – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Ben, 2 daire başkanı, 1 Avrupa Birliği uzmanı ve 1 hukuk müşaviri arkadaşımınla huzurlarınızdayım.

Komisyonunuzun uzmanı arkadaşımızla yapılan görüşme çerçevesinde kısa bir sunum istendiği ifade edildi bize. 10 slayttan oluşan bir sunum arz edeceğim size. Bununla ilgili olarak, gıda bankacılığı, dünyadaki örnekleri, Türkiye’deki gelişim ve yasal düzenlemelere ilişkin olarak bazı ifadelerim olacak.

Gıda bankacılığının adı gıda ama bugün gelinen nokta itibarıyla sadece gıdayla sınırlı kalmıyor, bir kısım ihtiyaç maddelerini, giysi maddelerini de ihtiva eden bir organizasyon şeklinde ve kesinlikle kâr amacı gütmeyen gönüllü kuruluşlar tarafından yapılmakta. Tabii, dünyadaki gıda bankacılığı kısmına ilişkin olarak “The Global FoodBanking Network” diye bir kuruluş var. Bu kuruluş çerçevesinde, 34 ülkede 750’ye yakın gıda bankası hizmet veriyor ve bunlar bu işleri organize etmeye, dünya çapında bu işleri koordine etmeye çalışıyorlar ve bunun Amerika’da, Avrupa’da, başta Afrika olmak üzere Uzak Doğu’da bir kısım organizasyonları var, yansıda da görüyorsunuz.

Tabii, ilk başlangıç noktası Amerika Birleşik Devletleri’nde “Amerika’yı Beslemek” diye bir isim altında bir ağda yürütülüyor. Bunlar, işte, üreticiden, paketleyiciden, nakliyeciden, değişik unsurlardan, bu zincirin değişik halkalarında yer alanlardan topladıkları bağışları üye gıda bankalarına dağıtıyorlar. Onlar aracılığıyla da bunların ihtiyaç sahiplerine ulaşmasına yardımcı olmak gayreti içerisindedir. Mesela, geçtiğimiz yıl içerisinde 3 milyardan fazla öğünün dağıtımı gerçekleştirilmiş. Tabii, burada sadece gıda ham maddeleri olarak değil, aynı zamanda -işte, bizde de örneklerini özellikle

belediyelerimizin yaptığı gibi- hazırlanmış yemek olarak sunular, yardımlar da söz konusu oluyor. Yine, geçen yıl için, Amerika’da 200 gıda bankasının 46,5 milyon insana, ihtiyaç sahibine yardım ulaştırdığı da temin ettiğimiz bilgiler arasında.

Avrupa Birliğiyle ilgili olarak, daha çok yakın zaman dilimi içerisinde Avrupa Birliği ülkelerinde bu gelişme var. Avrupa Birliği Gıda Bankası Federasyonu altında 253 adet banka bulunmakta ve Avrupa Birliği gıda mevzuatının içerisinde gıda bankasına yönelik olarak spesifik bir mevzuat da bulunmamakta. Tabii, burada üye ülkeler arasında bazı farklılıklar bulunuyor ama esas olan şu, temel bir direktifi var gıdaya yönelik olarak: 178/2002 sayılı Gıda Yasası hükümlerine ve bu amaçla temin edilen, dağıtılan gıda maddelerine uymak gibi bir mecburiyeti söz konusu.

Bizim ülkemize bu ilk defa 5179 sayılı Kanun’la girmişti ve onun içerisinde gıda bankacılığının bir tanımı yer alıyordu ve bu tanımda “Bağışlanan veya üretim fazlası, sağlığa uygun her türlü gıdayı tedarik eden, uygun şartlarda depolayan ve bu ürünleri doğrudan veya değişik yardım kuruluşları vasıtasıyla fakirlere ve doğal afetlerden etkilenenlere ulaştıran ve kâr amacı gütmeyen dernek ve vakıfların oluşturduğu organizasyonlardır.” diye bir tanım yer almıştır 5179 sayılı Kanun’umuzda. Ama bu 5179 sayılı Kanun, daha sonra Avrupa Birliğine uyum çerçevesinde -Fasıl 12 bizim Bakanlığımızın sorumlu olduğu fasıllardan bir tanesi- gıda, hayvan sağlığı ve bitki sağlığına yönelik olarak hazırlanmış olduğumuz bir çerçeve kanunla değişti. Burada, bu mevzuatın tamamını içine alan... Ki daha önce bu kanunlar farklıydı, 5179 sadece gıdaya yönelik münhasır bir kanundu ama şu anda 5996 sayılı Kanun’umuz gıdayla ilgili her türlü mevzuatı ve gıdayla çok yakından ilişkili olan, ayırt edemediğimiz hayvan sağlığı ve bitki sağlığına yönelik işleri de bu kanun kapsamına aldı ve şu anda bu kanun içerisinde biraz önce 5179’da bahsettiğim tanım yer almadı, onu biraz sonra tekrar izah edeceğim.

Tabii, yine Belediye Kanunu’muzda bir ifade var, 2005 yılında çıkan 5393 sayılı Belediye Kanunu’nun 14’üncü maddesinde “Belediyeler gıda bankacılığı yapabilir.” diye bir ifade de yer almakta. Buna örnek olarak da, işte, Mardin, Güzelbahçe, Konyaaltı, Kartal belediyelerimiz de bu noktada mevzuatlarında buna yönelik gerekli bir yönetmelik çıkarmış bulunmaktadırlar.

Biraz önce ifade etmiştim, 5996’da spesifik olarak gıda bankacılığını adres gösteren bir hüküm veya ifade yok ama kişisel tüketim amaçlı birincil üretim ile kişisel tüketim amacıyla hazırlanan gıdalar kanun kapsamının dışında. Yani, siz evinizde yemeğinizi yapıyorsunuz, kendi tüketiminizde kullanıyorsunuz; bu bizim 5996 sayılı Kanun’umuzun kapsamında değil ama bunu herhangi bir şekilde, ticari bir şekilde yapacak olursanız hazır, son ürün ya da herhangi bir aşamada -ham madde de olsa- bu kanunun kapsamı içerisinde yer alıyor. Yani, kısaca ifade edersek de “Tarladan ya da ahırdan, kümeden sofraya kadar” tabiri buradan çıkan bir tabir. Ama burada bizim kanunumuzda “gıda işletmecisi” diye bir tanımımız var: “Kâr amaçlı olsun veya olmasın, kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek veya tüzel kişiler tarafından gıdanın üretimi, işlenmesi ve dağıtımının herhangi bir aşamasında kontrolü altında yürütülen faaliyetlerin mevzuat hükümlerine göre uygunluğundan sorumlu olan gerçek veya tüzel kişiliği.” Bu tanıma gıda bankaları da giriyor. Dolayısıyla, bu faaliyeti gösteren kişi, kurum, gönüllü kuruluş, her kim ise bu tanım kapsamında değerlendiriliyor ve bu tanımdan hareketle de biz onlarla ilgili iş ve işlemler yapabiliyoruz, bunları kayıt altına alabiliyoruz.

BAŞKAN – Çok özür diliyorum, bizim tabii Komisyonumuz küçük bir komisyon olduğu için biraz böyle soru-cevap şeklinde yürütüyoruz. Bu söylediğiniz son bölüm, iptal edilen kanundaki açığı kapatıyor mu sizce?

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI NİHAT PAKDİL
– Kapatıyor efendim, kapatıyor.

BAŞKAN – Peki.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI NİHAT PAKDİL
– Yani orada biz bir eksiklik düşünmüyoruz. Zaten Avrupa Birliğinin mevzuatında da buna yönelik spesifik bir hüküm yok. Burada gönüllü yani “ticari olsun olmasın” ifadesi de...

BAŞKAN – “Gıda işletmecisi” tabiri sanki satışa arz edilecek gibi yani “piyasa” kelimesi gibi. Biz “gıda bankacılığı” diye daha evvel var olan ve bizim bugün konuştuğumuz başka bir şey diye düşünüyoruz.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI NİHAT PAKDİL
– Ben tanımın başlangıcında “kâr amaçlı olsun veya olmasın” dedim yani burada şey yapıyoruz, kâr amaçlı olması şart değil.

BAŞKAN – Evet, buyurun.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI NİHAT PAKDİL
– Tabii, bu kanun çerçevesinde bizim bütün gıda işletmelerini kayıt altına almak gibi bir görevimiz var ve şu an itibarıyla da 635 bin gıda işletmesi kayıt altına alınmış bulunmaktadır. Burada iki türlü kayıt altına alırsınız biz gıda işletmelerini: Az riskli olan veya risksiz olan işletmeler “kayıt” diye ifade ettiğimiz bir prosedüre tabidir. Onun dışında, özellikle hayvansal ürünler başta olmak üzere, riskli bulduğumuz gıda grubunda veya riski yüksek bulduğumuz gıda grubunda “onaylı işletmeler” diye bir kategorimiz var, o çerçevede değerlendiririz ve takip ederiz. O da ayrı bir prosedüre tabi.

Tabii, bu çerçevede, ister onaylı işletme olsun ister kayıtlı işletme olsun, mutlaka bizim denetimimiz altında. Dolayısıyla, bu çerçevede gıdalla ilgili bir faaliyette bulunan gönüllü kuruluşlar gerek desteklenmesi amacıyla yani teknik olarak onlara bilgi verilmesi, yönlendirilmesi noktasında gerekse mevzuat çerçevesinde denetim faaliyeti olarak da bizim görev alanımızda ve bunları da denetleme faaliyeti içerisinde denetliyoruz.

Burada da, işte, şu anda kayıt altına alınan gıda bankaları var. Bunların bizim taşra kuruluşlarımız tarafından adresleri, faaliyetleri, ne tür faaliyetler yaptığı kayıt altında bulunuyor, takibimizde.

Sayın Başkanım, kısaca arzım bu. Gerek ben gerekse arkadaşlarımız sorularınızı cevaplamaya hazırız.

Arz ederim.

BAŞKAN – Gıda bankacılığıyla ilgili yeni bir mevzuat çalışmanız yok, şu anda bize bahsettiğiniz bu maddenin yeterli olduğu kanaatindeyiz.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI NİHAT PAKDİL
– Evet Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Şimdi, bize 6 tane vakıf ve dernek ismi vermişsiniz. Bu kadar mı sizin kayıtlarımızda yoksa en fazla veya en iyi örnek bunlar olduğu için mi bunları yazdınız?

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI NİHAT PAKDİL
– Yok Başkanım, şu anda bize kayıt işlemi yaptırmış olanlar.

BAŞKAN – 6 tane.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI NİHAT PAKDİL
– Evet.

BAŞKAN – Peki, size kayıt yaptırılması ile yaptırılmaması arasında uygulamada bir farklılık var mı?

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI NİHAT PAKDİL – Tabii, bunlarla ilgili bizim yaptığımız denetimlerde öncelikli olarak ele aldığımız husus muhataplarımızın bilgilendirilmesi, eğitilmesidir. Biz bunu öncelikli olarak yaparız, ister ticari faaliyette olsun ister bu tip gönüllü kuruluşlar olsun. Elbette bunlarla ilgili biz bilgi sahibi olduğumuzda, onları tespit ettiğimizde öncelikle kayıt altına girmeleri gerektiğini söyleriz, neler yapmaları gerektiğini söyleriz, gerekli eğitimi yaparız, neler yapmaları gerektiğinin yolunu yordamını gösteririz, bunlar da...

BAŞKAN – Yani, bir derneğin veya vakfın -çok özür dilerim- tüzüğünde “Gıda bankacılığı yapabilir.” hükmü dışında size müracaat etmesi mecburi olan bir kurul değil.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI NİHAT PAKDİL – Mecburi efendim.

BAŞKAN – Mecburi mi?

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI NİHAT PAKDİL – Mecburi, eğer öyle bir faaliyeti varsa mecbur Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Ama bizim daha evvel dinlediğimiz bir sürü dernekte, vakıfta -yerinde de inceleme yaptık- böyle bir şey yoktu.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI NİHAT PAKDİL – Ama mecbur efendim.

BAŞKAN – Şimdi, 2’nci sırada yazılı olan Temel İhtiyaç Derneği buraya geldi, dinledik; iyi bir örnekti. Onlar size müracaat etmişler ama onun dışında gittiğimiz veya dinlediğimiz hiçbir dernekte böyle bir şey yoktu.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI NİHAT PAKDİL – Ama, bunların böyle bir mecburiyeti var yani bizim mevzuatımız...

BAŞKAN – Peki, yerine getirmeyene bir yaptırım var mı?

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI NİHAT PAKDİL – Var efendim, idari para cezasına kadar giden müeyyidelerimiz var ama dediğim gibi, bizim öncelikli olarak...

BAŞKAN – Uygulanmayan maddeler var.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI NİHAT PAKDİL – ...tercihimiz, onlara bunu bilmiyorlarsa öğretmek, eksiklerini tespit edip onlara söylemek ve giderilmesini sağlamak birinci tercihimizdir, hiçbir şekilde cezalandırma birincil amacımız değil bizim.

BAŞKAN – Peki, “Eğitim veriyoruz.” dediniz, nasıl bir eğitim veriyorsunuz?

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI NİHAT PAKDİL – Yaptığı faaliyete göre. Ne yapıyor? Mesela, bunlar daha çok bir depolama faaliyetidir. Yani o depoladıkları gıda maddelerinin kendine özgü şartları itibarıyla nasıl depolanması gerektiği, deponun hangi şartları taşıması gerektiği noktasında bizim uzman arkadaşlarımız onlara şey verecekler yani nasıl istifleyecek, nasıl havalandıracak, soğutması gerekiyorsa soğutma sisteminin nasıl olması gibi bu hususlarda biz onlara teknik bilgi veririz.

BAŞKAN – Peki, dünyadaki örnek ile Türkiye’deki sizin yaptığımız bu uygulama arasındaki fark nedir? Onlar nasıl yapıyorlar mesela? Amerika’dan bahsettiniz.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI NİHAT PAKDİL – Şimdi, bir gıdanın temin edilmesine yönelik olarak şeyler vardır. Alıyor, depoluyor, alt derneklere veya bölgelere dağıtımını yapıyor, onlar da ihtiyaç sahiplerine ulaştırıyorlar ama onun -dediğim gibi- teknik boyutu her tarafta aynıdır yani onlar bilimsel çerçevede ele alınan hususlardır. Amerika’da,

Avrupa’da ya da Türkiye’de bunun fazla değişen bir şeyi olmaz. Yani, ülkenin kendi şartlarına göre tabii ki sahip olduğu teknik yeterlilikler farklılık arz edebilir ama bilimsel doğrular çerçevesinde yapılması gereken işlerdir.

BAŞKAN – Avrupa Birliği İlerleme Raporu mevzuatında çıktı sizin bu kanun herhâlde değil mi, 5996?

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI NİHAT PAKDİL – 5996, Fasıllık 12’nin açılma kriterlerinden bir tanesiydi, o çerçevede çıktı, açılış kriterlerinden biriydi aynı zamanda.

BAŞKAN – Anladım, peki.

Hangi periyotlarla denetim yapıyorsunuz? Şikâyet hâlinde mi denetim yapıyorsunuz, yoksa...

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI NİHAT PAKDİL – Efendim, şikâyet hâlinde her hâlükârda denetim yapılır yani bize bir şikâyet intikal ettiğinde...

BAŞKAN – Şimdi, anladığım kadarıyla Sayın Müsteşarım, bir sistem yok, sizde de bir sistem yok. Yani, bu Türkiye’de çok yapılan bir konu ama el yordamıyla yapılıyor, kültürden gelen öğretilerle yapılan bir sistem ama resmî olarak bakanlıklarımızda bununla ilgili bir sistem yok bir takip sistemi de yok, uygulama sistemi de yok, rol model de yok, böyle bir durumdayız şu anda. Siz sadece sizin network’ünüze girenleri takip ediyorsunuz, bu da bilinçli birkaç derneğin size müracaatıyla oluyor anladığım kadarıyla.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI NİHAT PAKDİL – Hayır, bizim onları tespit etmek gibi bir görevimiz de var tabii. Kayıtlı değilse kayıt altına almak bizim görevimiz. Tabii, onların da böyle bir mecburiyeti var bu faaliyeti gösterenlere. Gıda Mevzuatı, 5996 sayılı Kanun’un gerek kendisinden gerekse..

BAŞKAN – Mesela bu işi Türkiye’de ilk başlatan ve en çok yapan –Aziz Bey’in vakfı neydi Türkiye İsrافی Önleme Vakfı, bu işi yapan ama sizin listenizde yok. Demek ki, yani size müracaat edilmesi veya sizin kontrolünüzde bu işin yapılması gerektiğini sivil toplum örgütlerimiz bilmiyor. Bize hiç böyle bir şey gelmedi, ilk defa siz söylüyorsunuz. Bir ağ yok, yani İçişleri Bakanlığı, Dernekler Masası, siz -ki bu konuda çok önemli bir bakanlık ve kurumsunuz- ve Maliye Bakanlığıyla aranızda bir ağ yok gibi anlıyoruz şu anda, değil mi?

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI NİHAT PAKDİL – Sayın Başkan, bunlar gıdalla uğraştığından dolayı, bizim açımızdan bir ticarethaneden bir farkı yok, yani mutlaka orayı da bizim gidip kontrol etmek, denetlemek ve onların da... Yani ilgili mevzuatı isterseniz okuyabilirim de, böyle bir mecburiyetleri var, kayıt olmak durumundalar.

BAŞKAN – Hangi mevzuat o?

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI NİHAT PAKDİL – Mesela 5996 sayılı Kanun’un 30’uncu maddesini eğer müsaade ederseniz okuyayım.

BAŞKAN – Lütfen.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI NİHAT PAKDİL – “Bu kanun kapsamındaki gıda ve yem işletmelerinden onaya veya kayıt işlemine tabi olanlar ile onay ve kayıt işlemlerine ilişkin hususlar Bakanlıkça belirlenir.” Yani bunlar mevzuatla belirlendi, bu kanunla ilgili olarak çıkan 100’den fazla ikincil mevzuat söz konusu.

“Onaya tabi işletmeler için, faaliyete geçmeden önce Bakanlıktan onay alınması zorunludur. Kayıt işlemine tabi işletmeler, faaliyetleri ile ilgili işletme kayıtlarını Bakanlığa yaptırmak zorundadırlar.”

BAŞKAN – Şimdi, arkadaşımın söylediği gibi, gıda işletmeciliği ile gıda bankası burada karışmış durumda. İşletmecilik sanki ticari bir faaliyet gibi anlaşılmış ama gıda bankacılığı bir yardım faaliyeti veya bir tasarrufu önleme faaliyeti, yardım faaliyetinden ziyade, burada bizim başlangıç noktamız oldu, bir tasarruf faaliyeti, israfı önleme faaliyeti daha doğrusu, tasarrufu önleme de değil, israfı önleme faaliyeti.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI NİHAT PAKDİL – Ama gıda bankacılığının yaklaşımında o bahsettiğiniz husus zaten var Sayın Başkanım, yani israfı önlemek de o amaçların içerisinde yer alıyor, gıda bankacılığının amaçları içerisinde var. Yani bunu gerekirse biz bir daha kendi teşkilatımıza da tamim ederek bu tip gönüllü kuruluşların bu çerçevede kayıtlarının, kayıtlı ilgili eksikliklerinin giderilmesi şeklinde bir talimat daha bildirelim biz teşkilatımıza, il müdürlüklerimize ve bu eksiklik giderilsin.

BAŞKAN – Şimdi, Sayın Müsteşarım, çok teşekkür ediyoruz.

Bize gelen bir dilekçede israfın önlenmesiyle ilgili bir talep vardı, biz onun üzerine bu konuya girdik, alt komisyon kurduk. Burada hazır, pişmiş ama o gün değerlendirilemeyen ürünlerin bir an evvel ilgililere veya ihtiyaç sahiplerine ulaştırılması konusu var, onun dışında yardım konusu var. Paket süresi, yani tezgâh süresi geçmiş veya paketinde, ambalajında...

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI NİHAT PAKDİL – Son tüketim tarihi.

BAŞKAN – ...hafif defoları olan ürünlerin ihtiyaç sahiplerine ulaştırılması var. Tabii, bunların hepsinin de sağlık nedenleriyle sizin tarafınızdan kontrol edilerek ulaştırılması var. Ama bu bizim tespitlerimize göre -bilmiyorum, arkadaşlarımız katılır mı- el yordamıyla yapıyor. Her bir kurum kendi bilgi birikimi içerisinde yapıyor. Niyet iyi ama bir sistematik yok.

Sizin bu konunuz hiçbir sivil toplum örgütü tarafından bilinmiyor, bugüne kadar bizim 4'üncü toplantımız, daha evvel yerinde de ziyaret yaptık, gıda bankacılığının bu işin içinde olduğuna dair hiçbir bilgi yok ama olmanız gerekiyor, özellikle tabii, sıcak ürünün veya yeni pişmiş ürünün ihtiyaç sahiplerine ulaştırılması konusunda.

Mesela bunların vergi muafiyetleri filan var, şimdi Maliye Bakanlığını da dinleyeceğiz, orada da sorunlar var, onları da gündeme getireceğiz.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI NİHAT PAKDİL – Ben o tarafa girmedim zaten, onunla ilgili arkadaşların bana hazırladığı notlar var ama girmedim ben oraya.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyoruz.

Bu maddenin neden kaldırıldığını öğrenmek istiyorduk, siz, bunun AB mevzuatı gereğince kaldırıldığını diyorsunuz. “Gıda işletmesi” tabirinin de bu iş için yeterli olduğu kanaatindeyiz.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI NİHAT PAKDİL – Evet Başkanım, yani orada bir eksiklik şey yapmıyoruz.

BAŞKAN – Sizin bu gıda işletmeciliği maddesiyle ilgili tüm yönetmeliklerinizi veya hazırladığınızı çalışmalarını biz bir inceleyelim.

YASAMA UZMANI ESİN ÖZBEK – “İkincil mevzuat yok.” demişti Sayın Müsteşarım ama...

BAŞKAN – Yok mu? “Var.” dedi.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI NİHAT PAKDİL – Var.

BAŞKAN – Gıda işletmeciliğiyle ilgili...

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI NİHAT PAKDİL

– Onları biz ulaştıralım biz Başkanım Komisyonunuza.

BAŞKAN – Biz bir onları da inceleyelim.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI NİHAT PAKDİL

- Komisyonunuza ulaştıralım Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Tamam.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI NİHAT PAKDİL

– Yani şu anda 5996'nın ilgili ikincil mevzuatı olarak bunlar var, yani 130 civarında çıkmış ve hâlâ da çıkmaya devam ediyor bu kanunla ilgili yönetmelikler.

BAŞKAN – Biz bir onları inceleyelim, belki sadece gıda bankacılığıyla ilgili bu Komisyonunda çıkacak bilgiler ışığında spesifik bir şey çıkarmanız gerekebilir, onu size önerebiliriz belki.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI NİHAT PAKDİL

– Belki ilgili yönetmelerin yerine bir madde olarak, hüküm olarak da eklenebilir Başkanım.

BAŞKAN – Peki. Çok teşekkür ediyorum.

Sayın Müsteşarımıza ve ekibine soracağınız bir şey yoksa teşekkür ediyoruz.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI NİHAT PAKDİL

– Sağ olun efendim.

BAŞKAN – Maliye Bakanlığının sunuma geçeceğiz. Arzu ederseniz kalıp katkı sunabilirsiniz arzu ederseniz ayrılabilirsiniz. Öğlen yemek ikram etmek isterim.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI NİHAT PAKDİL

– Başkanım, özel bir mazeretim var, annemi doktora götüreceğim müsaadeniz olursa izin isteyeyim.

BAŞKAN – Peki.

Şimdi, gündemimizin 3'üncü sırasında yer alan sunum için Gelir İdaresi Grup Başkanı Sayın Veysel Tekin'e söz veriyorum.

Buyurun.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI GRUP BAŞKANI VEYSEL TEKİN – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, değerli katılımcılar; Gelir İdaresi Başkanlığı Grup Başkanı Veysel Tekin.

Yine konuyla ilgili uzman ve idareci arkadaşlarla birlikte huzurunuzdayız.

Genel olarak bugün anlatmak istediğimiz, sorunuz üzerine, gelen soru üzerine, anlatmak istediğimiz genel hususlar: Biz Maliye Bakanlığı olarak gıda bankacılığının gelişmesini ne şekilde teşvik edebiliyoruz, en azından şu aşamada? Sonrasında da tabii önerileriniz ve sorularınıza göre önerilen düzenlemeleri not olarak değerlendirebileceğiz.

Öncelikle, gıda bankacılığının Türkiye'de başlamasıyla birlikte 2004 yılının başında Maliye Bakanlığı da... Burada tanım kısmı Sayın Müsteşarımız tarafından verildiği için atlıyorum, benzer hususlar, gıda bankacılığından ne anlaşılması gerekir hususu var. Gıda bankacılığına ilişkin Türkiye'de düzenleme yapılır yapılmaz Maliye Bakanlığı da bu organizasyonların desteklenmesi amacıyla gelir vergisi ve kurumlar vergisi mükellefleri tarafından gıda bankacılığına bağışlanan öncelikle 2004 yılında gıda maddelerinin gelir ve kurumlar vergisi matrahının tespitinde gider ve indirim olarak dikkate alınabilmesine izin veriyor yapılan kanuni düzenlemeyle. Aynı şekilde, buna paralel olarak Katma Değer Vergisi Kanunu'nda da bu şekilde bağışlanan malların katma değer vergisine tabi tutulmayacağı düzenleniyor.

2005 yılındaysa -yine Sayın Müsteşarımızın belirttiği gibi- bu kapsamın genişlemesine bağlı olarak temizlik, giyecek ve yakacak malzemeleri de indirilebilecek giderler arasına almıyor. Şu ana kadar da Maliye Bakanlığı olarak yaptığımız uygulamada geçen on iki yıllık sürenin sonunda uygulamanın yerleştiğini görüyoruz. Şu anda bize mükelleflerden gelen ilk zamanlarda özellikle muhasebe düzeni ve kayıt düzeniyle ilgili birtakım soru işaretleri vardı. Ancak şu anda baktığımızda, geçen on iki yıllık süreden sonra artık uygulamacılar açısından da konunun netliğe kavuştuğu, dolayısıyla ne şekilde hangi maddelerin bağış konusu yapılabileceği, bağışlanan maddelerin ne şekilde belgelendirileceği konularında artık bize soru gelmediğini görüyoruz. Burada önemli olan, Maliye Bakanlığı açısından kimlere bu bağış yapılabilir? Bu bağışın yapılabileceği kuruluşlar dernek ve vakıf statüsünde olmalı ve dernek ve vakıfların tüzüğünde ve senedinde gıda bankacılığı faaliyetinde bulunacaklarına ve ihtiyaç sahiplerine toplanan bu gıda, giyecek, yakacak, temizlik malzemelerinin ulaştıracaklarının belirtilmiş olması gerekiyor.

Benzer şekilde, bir diğer şart da, yapılan bağışın şartlı bir bağış olması gerekiyor. Mükellefler bu bağışa ilişkin vergisel avantajlardan yararlanabilmek için “Benim yaptığım bu gıda maddesi bağış ihtiyacı sahiplerine dağıtılmak şartıyla yapılmıştır.” şeklinde bağışta bulunmaları gerekiyor. Buna ilişkin teknik detaylara girmiyorum -fatura düzenlenmesi- eğer kendi ürettiği mal varsa bunu fatura düzenlemek suretiyle dernek veya vakıf adına bir fatura düzenlemek suretiyle kayıtlarından çıkıyor, aynı faturayı hem gider hem gelir yazmak suretiyle vergi matrahını değiştirmemiş oluyor, dolayısıyla herhangi bir vergisel yükümlülük altına girmeden bu stoklarını dernek veya vakfa ihtiyaç sahiplerine dağıtılmak üzere aktarmış oluyor. Eğer dışarıdan alınan bir malzeme varsa bu da mümkün, sadece kendi ürettiği veya kendi stok fazlasıyla sınırlı değil, ihtiyaç sahiplerine bağışta bulunmak üzere dışarıdan kapsamdaki malzemeyi alır, ilgili dernek veya vakfa bağışlarsa bunu da yine 89’uncu madde kapsamında beyanname üzerinden indirim konusu yapabiliyor.

Katma Değer Vergisi Kanunu açısından da benzer şekilde, burada yapmış olduğu bu bağıştan dolayı bir katma değer vergisi ödemiyor, ancak Katma Değer Vergisi Mevzuatı’nın özellikli bir durumu var, burada “tam istisna” ve “kısmi istisna” adını verdiğimiz düzenlemeler var. Tam istisna örneğinin en bilinen örneğiyle ihracat istisnası. Örneğin bir mükellef ihraç ettiği bir ürünün üretimi sırasında yüklendiği KDV’leri iade olarak alabiliyor veya bunları indirim KDV’leri arasında gösterebiliyor. Ancak bu dernek ve vakıflara yapılan bağışlar örneğinde olduğu gibi, “kısmi istisna” olarak adlandırdığımız istisnalaradaysa bu bağış yaparken herhangi bir KDV ödemiyor ancak bu bağış yapmak için yüklenmiş olduğu katma değer vergilerini de indirilecek katma değer vergileri arasından çıkarması gerekiyor. Ancak burada yine mükellefe bir imkân daha tanınıyor. Bu indirim KDV’den çıkardığı bu tutarlarda yine gider veya maliyet olarak dikkate alınabiliyor yıl içerisinde. KDV açısından indirim hakkından vazgeçmiş oluyor ancak aynı tutarı biz gelir veya kurumlar vergisi matrahının tespitinde gider olarak dikkate almasına izin veriyoruz yaptığımız yasal düzenlemeyle.

Konuya ilişkin olarak yayımlanmış olduğumuz 251 seri no.lu Tebliğ’imiz var alt mevzuat anlamında. 251 seri no.lu Gelir Vergisi Tebliği’nde de işleyiş çok detaylı bir şekilde anlatılıyor. Özellikle belge düzeni, bu aktarımlar, irsaliyelerin düzenlenmesi. Dolayısıyla bize son yıllarda uygulamaya ilişkin soru gelmiyor. Rakamlar anlamında baktığımızda da ilk tabloda, şu anda ekrana yansıyan tabloda gördüğümüz rakamlar Gelir Vergisi Kanunu 89’uncu madde kapsamında yapılan indirimler. Bu, daha çok ticari bir kazancı olmayan gerçek kişilerin yaptığı bağışlar. Büyük ölçüde bu beyanname üzerinde onları görüyoruz ama esas rakamlara baktığımızda büyük ölçüde kendi ürettikleri ürünleri bağışlayan şirketlerin tutarların daha büyük bir kısmını oluşturduğunu görüyoruz bu organizasyon içerisinde. Dolayısıyla 2012 ve 2015 yıllarını kapsayan dört yıllık dönemde toplamda, bizim kayıtlarımızdaki

rakamlara göre 114 milyon. Gıda bankacılığına gelir ve kurumlar Vergisi mükellefleri tarafından 114 milyon değerinde gıda, giyecek, yakacak ve temizlik malzemesi bağışlanmış. Burada yine ne şekilde uygulanabileceğine ilişkin bir örnek var. Genel hatlarıyla anlattığım için geçiyorum.

Sayın Başkan, biz Maliye Bakanlığı olarak bu açıdan buraya gelmeden önce de bir değerlendirme yaptık. Şu anda sunulabilecek, bizim görebildiğimiz tüm teşvikler sunulmuş görüyor çünkü gıda bankacılığı faaliyetiyle uğraşan dernek ve vakıfların zaten bununla ilgili herhangi bir sorumluluğu doğmuyor. Örneğin ihtiyaç sahiplerine dağıtılmak üzere bu malzemeleri topladılar, daha sonra ihtiyaç sahiplerine dağıtım sırasında herhangi bir vergisel yükümlülükle karşılaşmıyorlar. Burada katma değer vergisi istenmiyor, gelir, kurumlar vergisi hesaplanması yoluna gidilmiyor. Dolayısıyla şu aşamada Maliye Bakanlığı olarak sunulabilecek teşviklerin sunulmuş olduğu değerlendirildi ancak tabii ki Komisyonunuza mükelleflerimizden gelmiş şikâyetler ve öneriler varsa onlarla ilgili de en hızlı şekilde uygulamaya geçirmeye çalışacağız.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyoruz.

Bize, dinlediğimiz sivil toplum örgütlerinden, bu işi yapan arkadaşlardan gelen iki konu var benim sormak istediğim. Birincisi, uygulamada muhasebecilerin özellikle çok sıkıntı yaşadıkları, bağış yapacak insanların da bu sıkıntılardan ve uygulamadaki süreçten dolayı vazgeçtikleri yönünde bir eleştiri vardı. Hatırlıyor musunuz? Bir de mesela peynir gibi ürünlerin bu kapsamda değerlendirilmediğini söylediler. Büyük peynir fabrikaları ambalajlarında hafif defolu olanları gıda bankacılığı olarak vermek istiyorlar ama bu vergi muafiyetinden, KDV ve diğer vergi muafiyetlerinden faydalanmadığını söylediler. Bununla ilgili özel bir uygulamanız mı var, bir de bu işleri kolaylaştıracak başka bir formülünüz var mı?

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI GRUP BAŞKANI VEYSEL TEKİN – Sayın Başkan, bu peynirle ilgili örnek uç bir örnek oldu. Bizim herhangi bir kısıtlamamız yok. Belki Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının ürün ambalajında deformasyondan dolayı bunun sağlıklı olmadığı... Çünkü bizim gıda bankacılığı tanımında sağlık için risk oluşturmama gibi de bir kriter var. Buradan kaynaklanıyor olabilir. Yoksa vergisel mevzuat anlamında herhangi bir sıkıntımız yoktur. Yani özel bir düzenlememiz, çabuk bozulabilir ürünlere ilişkin veya herhangi bir kısıtlamamız yok.

BAŞKAN – Genelde bu kamu tarafından kuru gıdalar esas alınıyor. İşte nohut, fasulye, vesaire gibi ama onun dışında kahvaltılık ürünler, daha kısa sürede tüketilecek ama sağlıklı ürünlerin de bu kapsama girmesi lazım diye bir teklif ve öneri var.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI GRUP BAŞKANI VEYSEL TEKİN – Sayın Başkan, belki ilgili kuruluşları bize yönlendirebilirsiniz, eğer akıllarına takılan bir şey varsa ama bizim mevzuatımızda bu şekilde çabuk bozulabilir veya kuru gıda şeklinde bir ayırım yok. Mükellefler diledikleri ürünleri bağışlayabilirler. Oradaki tek sınır sağlığa zararlı olmaması veya sağlık açısından risk oluşturmaması. Onun denetimi de Maliye Bakanlığının yapabileceği bir şey değil. Bizim açımızdan mükellef 251 Seri No.lu Teblig'de belirtilen kıstaslarla bağışı yaptığı takdirde bağışlanan ürünün niteliğine bakmaksızın, giyecek maddesi, yakacak, temizlik malzemesi olması koşuluyla herhangi bir şey yapmıyoruz.

BAŞKAN – Peki.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI GRUP BAŞKANI VEYSEL TEKİN – İlk sorunuzla ilgili de Sayın Başkanım, şimdi şöyle bir durum var. Maalesef ki ülkemizde uygulamacılar her şeyin böyle -işte A, B- çok basite indirgenmesini istiyorlar ama bizim mevzuatımız 2004 yılından beri alt mevzuatıyla oluşturulmuş ve aslında söylediğimiz şey de çok basit. Diyoruz ki: Kendi ürününse bunu fatura düzenle, düzenlediğin faturaya maliyet bedelini yaz, KDV hesaplama, KDV hesaplamadığın zaman da Katma Değer Vergisi Kanunu'nun 17/2b maddesi hükmü gereğince katma değer vergisi hesaplanmamıştır yaz. Yani bundan ibaret yazacağı, düzenleyeceği faturada. Dışarıdan aldıysan çok daha kolay. Kendi adına da alabilirsin, kendi adına faturayı kayıtlarında tut ama bunu gider yazma, buradaki yaptığın

bağışın toplam tutarını da, KDV dâhil tutarını da hiçbir şekilde kendi kayıtlarınla ilişkilendirmeksizin en sonunda beyannamenin üzerinden indirim konusu yap. Burada şöyle bir şey oluyor: Daha basiti dedikleri zaman bir öneri beklememiz gerekiyor. Bundan daha basit bir uygulamaya nasıl gidebiliriz? Ancak kayıtsız şekilde gidebiliriz ama takdir edersiniz ki Maliye Bakanlığı da kayıtlar üzerinden işlerini takip eden bir bakanlık. Hani daha basit bir hâle indirgenmesi çok mümkün görünmüyor.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyoruz.

Sayın Vekilim, buyurun.

FİKRİ DEMİREL (Yalova) – Demek ki bir önceki sunumcuya sormak daha doğru olurdu diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Tarım Bakanlığında burada arkadaşlar var.

FİKRİ DEMİREL (Yalova) – Şimdi, o süt ve süt ürünleri veya et ürünleri gibi ürünler zannediyorum, orada tabii son kullanma tarihine çok az bir zaman kalan ürünleri muhtemelen vermeye çalışıyorlar. Onları da tabii alan dernek veya vakıf tarafından o sürede dağıtılamayınca işte bozulmaya, işte sağlık açısından belki sakınca doğuracağı için, orada zannediyorum belki Tarım Bakanlığının bir kısıtlaması var. Yani Maliye açısından arkadaşımızın dediği gibi Maliye rakamlara bakar, orada et yazmış, süt yazmış, nohut yazmış, ona bakmaz ama muhtemelen bu dediğim şeyle alakalı Gıda ve Tarım Bakanlığının bir kısıtlaması olabilir.

BAŞKAN – Geçen sefer de söylemiştim ya bir peynir firması “Biz de yapmak istiyoruz ama bu nedenle, yani vergiden de faydalanamadığımız için yapmıyoruz, sadece kendimiz götürüp elden veriyoruz.” dediler, yani sistem içine girmiyoruz dediler.

FİKRİ DEMİREL (Yalova) – İşte muhtemelen o çok kısa süreli, böyle son kullanma tarihine çok az bir zaman kala marketlerden falan da topluyorlar bildiğim kadarıyla. Onların dağıtımında sakınca olabilir.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI GIDA İŞLETMELERİ VE KODEKS DAİRE BAŞKANI SELMAN AYAZ – Açıklama yapayım mı Sayın Başkan?

BAŞKAN – Kendinizi tanıtarak, buyurun.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI GIDA İŞLETMELERİ VE KODEKS DAİRE BAŞKANI SELMAN AYAZ – Gıda İşletmeleri ve Kodeks Daire Başkanım.

Sayın milletvekilimizin dediği gibi Sayın Başkanım, kanun gereği son tüketim tarihi geçmiş ürünler piyasaya arz edilemiyor. Şimdi, gıdalarda iki türlü raf ömrü var, bir son tüketim tarihi olan gıdalar var, bir de tavsiye edilen tüketim tarihi, etiket üzerinde yazar. Yani örneğin süt ürünleri, et ürünleri gibi risk fazla olan ürünlerde son tüketim tarihi yazar etiketin üzerinde; bisküvi gibi, bakliyat gibi ürünlerde de tavsiye edilen tüketim tarihi yazar. Tavsiye edilen tüketim tarihi geçmiş bir ürün piyasada durabilir. Raf ömrü boyunca geçse bile, mesela bir bakliyat, kuru fasulye, raf ömrü, tavsiye edilen tüketim tarihi geçmiştir, markette durabilir, o özelliklerini korumak kaydıyla. Ama son tüketim tarihi bir ürünün geçtiği zaman mutlaka onun toplatılması gerekiyor, yani piyasada durmaması gerekiyor. Milletvekilimizin dediği gibi, son tüketim tarihi yaklaşmıştır, o şekilde izin verilmemiştir veyahut da dediği gibi, ambalajında bir sıkıntı varsa, sızdırma veya bir bombaj oluşmuşsa o da risk teşkil edeceğinden ondan dolayı da zaten izin verilmez gıda güvenliği açısından.

FİKRİ DEMİREL (Yalova) – Zaten o peynirin falan ambalajında en ufak bir delik, hava alma durumu olsa aldığımız zaman son tüketim tarihine zaman olmuş olsa bile acılaşıma, vesaire gibi şeylerle hepimiz karşılaşıyoruz zaman zaman.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI GIDA İŞLETMELERİ VE KODEKS DAİRE BAŞKANI SELMAN AYAZ – Evet, doğru söylüyorsunuz.

BAŞKAN – Uzman arkadaşımızın bir iki sorusu var.

YASAMA UZMANI ESİN ÖZBEK – Şöyle sormak istiyorum: Mevzuatımızda sadece gıda, temizlik, giyecek ve yakacak şeklinde. Biz dernek ve vakıflarımızla da görüştüğümüzde özellikle mesela beyaz eşya, mobilya, bu tür de hani sosyal olarak ihtiyacı olan insanlar olduğu söyleniyor. Özellikle nakdi yardım yapmak isteyecekler bu mevzuattan yararlanamadığı için mal alıp gıda bankacılığına bağışlandığı söylendi. Mevzuatınızda bu tür bir çalışma var mı? Bir onu sormak istiyorum.

Bir de mevzuatta özellikle dernek ve vakıflar geçiyor. Belediyeler Kanunu'yla birlikte belediyelerin de artık hani gıda bankacılığı yapabilecekleriyle ilgili yetkileri var. Bu tür istisnalardan belediyeler de yararlanıyor mu yoksa belediyeler mecburen bir vakıf ve dernek üzerinden mi bu işi yapabiliyorlar? Onu sormak istiyorum.

Teşekkür ederim.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI GRUP BAŞKANI VEYSEL TEKİN – Teşekkür ederim.

Burada esas olarak uygulamanın mantığına baktığımızda, gıda bankacılığının mantığına da baktığımızda asgari yaşam koşullarının altında kalmış kişilerin desteklenmesi var. Dünyada ortaya çıkışına da baktığımızda, temel ihtiyacı olan barınma ve beslenme ihtiyaçlarını asgari düzeyde karşılamayan kişilere aslında bir destek amacı var. Burada tabii ki sosyal devlet olmanın gereği nakdi yardım veya beyaz eşya benzeri yardımlar da gündeme gelebilir ama sanki bunlar gıda bankacılığının biraz ötesine geçiyormuş gibi. Tabii ki bunlar üzerinde de değerlendirme yapılabilir ama bunun yapılabilmesi için yasama organından bir düzenleme geçmiş olması gerekir. Hani bizim Maliye Bakanlığı olarak tebliğ düzenlemesi veya benzer bir şeyle bunu genişletmemiz çok mümkün olmaz gibi değerlendiriyorum çünkü burada, artık gıda bankacılığının mantığının biraz ötesine taşan bir şey var. Artık tamamen sosyal devlet olmanın gereği olan şeyler gündeme gelebilir. Tabii ki bu konularda bizim uyumumuz çok hızlıdır Maliye Bakanlığı olarak. Böyle bir talep ve istek olursa tabii ki hızlı bir şekilde bunun alt mevzuatı oluşturulur, uygulamaya geçirilir ancak bir yasa değişikliği gerektiği düşüncesindeyim.

Diğer konu, belediyelerle ilgili olan kısımda da zaten burada gıda bankacılığı faaliyeti yürütenlere tanınmış bir şey. Yani burada dernek veya vakıf olarak sınırlanmasının gerekçesi ilgili mevzuatta bu işi dernek veya vakıfların yapabileceğine ilişkin tanındı. Eğer burada tanım genişletilmiş ve belediyeler de gıda bankacılığı faaliyetinde bulunabilecek kurumlar arasına alınmışsa, burada, bizim, herhangi bir ilave bir şeye ihtiyaç olmaksızın belediyelerin yaptığı gıda bankacılığı faaliyetini de bu kapsamda değerlendirmemiz mümkün olur.

YASAMA UZMANI ESİN ÖZBEK – Herhangi bir indirim olmadı şimdiye kadar değil mi belediyelerle ilgili tarz?

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI GRUP BAŞKANI VEYSEL TEKİN – Şu anda bize yansıyan bildiğim bir, Sayın Müsteşarımızın da bahsettiği, yeni bir uygulama gibi görülüyor. Henüz bize yansımış bir şey yok. Zaten burada esas sorun mükellefler açısından. Yoksa belediyenin gıda bankacılığı faaliyetiyle uğraşıyor olmasından dolayı biz zaten belediyeden herhangi bir vergi talep etmiyoruz. Burada esas sorunu, buraya bağışta bulunan mükelleflerin yaptıkları bu bağışlardan dolayı gelir vergisi, kurumlar vergisi ve katma değer vergisinden tanınmış olan indirim ve istisnalardan yararlanıp yararlanamayacağı oluşturuyor. Bununla ilgili de biz görüş anlamında da bunu sağlayabiliriz, belki mevzuatımızda küçük bir değişikliklerle de sağlayabiliriz. Orada bu kısıtın getirilmesinin gerekçesi, söylediğim gibi, ilk başta bunun, bu faaliyeti yapabileceklerin dernek ve vakıflarla sınırlanmış olması. Bizim açımızdan, belediyelere de bu hak tanındıysa uygulamada hiçbir sorun yaşanmaz.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum, sağ olun.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI GRUP BAŞKANI VEYSEL TEKİN – Ben teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Şimdi Avrupa Birliği Bakanlığının sunumuna geçeceğiz. Avrupa Birliği İşleri Uzmanı Mete Çevik Bey.

Buyurun Mete Bey.

Hoş geldiniz.

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI AB İŞLERİ UZMANI METE ÇEVİK – Teşekkürler Sayın Başkanım. Hoş bulduk.

Sayın Başkanım, sayın milletvekilleri, değerli katılımcılar; bizim bir powerpoint sunumumuz yok. Bize iletilen yazıda üç husus vardı: “AB’de nasıl bu iş ele alınıyor; bazı üye ülke uygulamaları nelerdir ve eğer varsa AB’den Türkiye’ye aktarılan herhangi bir fon var mı bununla ilgili?”

Birinci konuda, AB’de bu uygulama 1986’da Fransa’da kurulan Avrupa Gıda Bankaları Federasyonu kapsamında yapılıyor. 23 AB üye ülkesinden 265 gıda bankası bu federasyona üye. Bundan önce Fransa’da kurulmasının sebebi de ilk başlangıcı Fransa’da olması, 1984 yılında ilk kurulan gıda bankasının. Daha önce Sayın Müsteşarımın da belirttiği üzere, AB’de genel bir mevzuat yok. Yani bunu AB çatısında düzenleyen bir mevzuat yok, bir düzenlenmemiş olan içine giriyor. Sadece 2 adet, burada AB’de faaliyet gösterenlerin yararlanabileceği program, fon var. Bu programların birincisi fonun en kapsamlısı, “En Muhtaçlara Avrupa Yardımı İçin Fon” diye Türkçeye çevirebileceğimiz bir fon. Bu fondan sadece gıda değil aynı zamanda giyecek ve eğitim ya da adaptasyon gibi şeyler de yani sadece aynı ya da bir malzemeyle yapılan yardım değil normal eğitimler ya da bu kişilerin adaptasyonu gibi faaliyetlere de destek veriliyor ülkelerin.

İkincisi de, “Meyve ve Sebze Yardım Programı” olarak geçiyor fakat bu meyve ve sebzelerin çabuk bozulması ve bunun biraz külfetli olması sebebiyle depolanmasının, bu genelde tercih edilmiyor. Sadece bu konuda çok deneyimi olan, mesela İspanya bu konuyu kullanabiliyor ama genelde kullanılan bir yöntem değil. Bu iki programdan faydalanabiliyor AB ülkeleri.

Burada tabii genel bir düzenleme olmadığını dedim fakat bu işin vergilendirmeye konu olması bildiğimiz üzere, gıda olması ve bir anlamda başta söylenen atık önleme yani gıda atıklarının önlenmesi amacı olması sebebiyle gıda, vergilendirme ve atık yönetimleriyle ilgili genel AB mevzuatına uymak zorunda, müktesebatına uymak zorundalar. Fakat tabii her müktesebatın içinde de düzenlenmemiş alanlar var, daha önce başkanımın belirttiği gibi. Örneğin, tavsiye edilen tüketim tarihinin geçmiş bir gıdanın kullanılamayacağına dair bir düzenleme olmadığı için AB’de bu bizde kullanılabilir başkanımın dediği gibi.

Üye ülkelerde nasıl yapılıyor? Üç dört üye ülke örneği vermek gerekirse bu kısıtlı vakitte, İngiltere’de bu bağış organizasyonları çerçevesiyle yapılmakta. Bu organizasyonlar aynı zamanda büyük perakendecilerle de anlaşma yaparak yardımı artırmakta ve bir konsorsiyum tarzı bir çalışma grubu kurularak da bununla ilgili bir kılavuz hazırlanıyor ama KDV ve mali destek konularında herhangi bir ayrıcalık tanınmıyor İngiltere’de. Bu işin başlangıcında bulunan Fransa’da Fransa Kızılhaçı ve Fransız Gıda Bankacılığı Federasyonu olmak üzere 12 adet kuruluş bu konuda hizmet veriyor. Fransa’da yapılan bağışlar için KDV alınmıyor ve bağış yapılan gıdalar da, bunların taşınması için de, yer alan şirketler için de belirli oran ve şartlarda vergi indirimi yapılıyor ve yine burada da bir kılavuz hazırlanmakta devleti tarafından.

Belçika’da da aynı şekilde KDV alınmıyor. Yalnız bu federasyona kayıtlı olan gıda bankalarıyla ilgili fakat bir vergi indirimi bulunmuyor.

BAŞKAN – Araya girebilir miyim? Bu federasyonların yapısıyla ilgili bir çalışma yaptınız mı? Yani o yarı devlet midir, özel bir federasyon mudur?

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI AB İŞLERİ UZMANI METE ÇEVİK – Yani sivil toplum kuruluşu.

BAŞKAN – STK... Yani devletin olmadığı bir kuruluş.

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI AB İŞLERİ UZMANI METE ÇEVİK – Evet, genelde sivil toplum kuruluşu, onu da sonunda değineceğim özet olarak.

İtalya’da da kendi dillerindeki kısaltması “OMNES” olan ve diğer kâr amacı gütmeyen kuruluşlardan farklı olarak yasayla gıda bankacılığıyla ilgili görevlendirilmiş bir sivil toplum kuruluşu var. Buna bağlı olmak zorunda bir anlamda gıda bankaları ki KDV muafiyetinden faydalanabilsinler. Ayrıca, şirketleri de bu bağış için belirli miktarlarda vergi indirimini yapıyor. Kısaca üç dört örnekten gitmek gerekirse diğerlerine de bakıldığında genelde bu sivil toplum kuruluşları tarafından AB’de desteklenen bir şey ama örnek vermek gerekirse İspanya’da da bu devlet tarafından bir inisiyatifle başlatılıp sonra sivil toplum kuruluşlarına destek vererek onların yürütmesini sağlayacak şekilde organize olmuş ama genelde sivil toplum kuruluşlarının organize ettiği, zaten başta da söyledim, Avrupa Gıda Bankaları Federasyonunun da çatı olarak üstte organize ettiği bir sistem.

Türkiye’de bizim kayıtlarımızı incelediğimizde AB’den aktarılan bu konuyla ilgili kullanılmış bir fona ulaşamadık direkt gıda bankacılığıyla ilgili.

Teşekkür ederim. Arz ederim.

BAŞKAN – Ben teşekkür ederim.

Şimdi, bu İtalya modeli ilginç, bunu arkadaşlar bir çalışsınlar. Siz de destek verirseniz memnun oluruz.

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI AB İŞLERİ UZMANI METE ÇEVİK – Tabii, ayrıca 2014 yılında Avrupa Sosyal Ekonomik Komitesinin bir özel şirkete yaptırdığı ve bu konuyu araştırdığı bir 12 üye ülkenin de detaylı olarak uygulamalarının paylaşıldığı bir rapor var, onu da ben size hem e-postayla takdim edebilirim isterseniz hem yanımda hazır basılmış olanı da var, onu da toplantı sonrası iletebilirim.

Sorularımız var mı?

CANAN CANDEMİR ÇELİK (Gaziantep) – Şimdi, Avrupa ülkelerindeki birtakım uygulamaları siz daha yakinen takip etmişsiniz muhakkak. Bizim burada komisyona ilk başlama startımız Başkanımızın da ifade ettiği gibi israfı önleme adı altında artan yemeklerin yani sıcak yemeğin de bir dağıtım zinciri nasıl yapılabilir? Avrupa ülkelerinde bunun bir uygulaması var mı, yani bir pratiği var mı? Yani sadece kuru gıda anlamında işte kullanma tarihi olayından değil mevcut sıcak yemeğin, artan yemeğin -yani artık yemek değil de- direkt ihtiyaç sahibine ulaştırılması konusunda yapılabilen bir organizasyon var mı?

BAŞKAN – Siz örnek verin.

CANAN CANDEMİR ÇELİK (Gaziantep) – Mesela, daha çok Türkiye’de münferit olarak Gaziantep’te işte bir şahıs bunu çok yaptı, hatta Meclisten de onur ödülü de aldı. Mesela, bir otel organizasyonunda davetli sayısı çok yüksek beklenirken az sayıda gelince artan yemeği anında alıp ihtiyaç sahiplerine o gece içerisinde dağıtabiliyor. Ama bunlar hep münferit olaylar şeklinde kalıyor ülkemizde. Yani bunun daha böyle ya da işte bir okulun tatil olması, kış şartlarında kar tatili nedeniyle tatil olması nedeniyle işte bütün öğlen yemeğinin boşa çıkması gibi durumlarda bunun bir organizasyonunu yapabilen ülke var mı?

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI AB İŞLERİ UZMANI METE ÇEVİK – Yaptığımız araştırmada daha çok gıda adı altında ve daha organize hani depolamalı bir faaliyete rastladık ama özel olarak sizin dediğiniz tarzda bir şeye ben rastlamadım ama ek bir araştırma yapabilirim onunla ilgili de hani

sıcak, pişmiş yemeğin anında verilmesiyle ilgili. Ama genelde yapılan araştırmalar daha çok bunun bir depolama yapılması, daha organizasyonel bir şekilde yapılmasıyla ilgiliydi. Hazır pişmiş yemekle ilgili benim net bir bilgin yok ama ek olarak ona da bakarım.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI GIDA İŞLETMELERİ VE KODEKS DAİRE BAŞKANI SELMAN AYAZ – Sayın Başkanım, ben bir ilave yapmak istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI GIDA İŞLETMELERİ VE KODEKS DAİRE BAŞKANI SELMAN AYAZ – Şimdi, benim anladığım kadarıyla sayın milletvekilimizin dediği şu: Yani daha önce programlanmış bir şey değil. Bir lokantada, bir oteldeki etkinlikte fazla yemek var, o aslında gıda bankacılığı falan yapmıyor ama onun anında dağıtılması gerekiyor. O zaman belki de sistem kurulup o gıda bankasına başvuru yapması lazım o kişinin, onun da o dağıtımını organize etmesi lazım. Onunla ilgili bir düzenleme var mı?

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI AB İŞLERİ UZMANI METE ÇEVİK – Yani işte dediğim gibi ona rastlamadım, daha çok daha operasyonel yani daha zamana yayılmış, işte alınıyor, veriliyor, ihtiyaç sahipleri bulunuyor, ona veriliyor. Yani genelde gördüğüm sistem bunun üzerine kurulu ama sizin dediğiniz gibi anlık olan bir şeyle ilgili ek bir araştırma yapıp sizi bilgilendiririm.

BAŞKAN – Yani bağış yapacak belli, bağış alacak ihtiyaç sahibi belli, aradaki organizasyon sizin söylediğiniz.

Evet, çok teşekkür ediyoruz. Yine de uzman arkadaşla irtibat hâlinde olup yeni bilgileri de paylaşırsanız iyi olur.

Şimdi, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının sunumu için Daire Başkanı Sayın Esmâ Tekinarşlan'a sözü bırakacağım. Öncesinde bir şey söylemek istiyorum.

Biz bakanlıkları davet etmeden evvel bir yazı gönderiyoruz ve konuyla ilgili bilgileri istiyoruz. Sizin bakanlığa 8/6/2016'da yazmışız ama bize hiçbir bilgi gelmemiş. Bilgi gönderen bakanlıklara teşekkür ediyorum, zaten vazifeleri, gönderiyorlar ama siz cevap bile vermemişsiniz.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI PROJE DEĞERLENDİRME DAİRE BAŞKANI ESMA TEKİNARŞLAN – Şimdi, ben hemen ilgileneyim.

BAŞKAN – Lütfen notunuzu alın. Bunun ilgilisi kimse Türkiye Büyük Millet Meclisi Dilekçe Komisyonundan 8/6/2016 tarihinde Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına yazı gönderiyoruz, on gün içerisinde bilgi göndermelerini rica ediyoruz, on günü, hadi bir yirmi gün yapalım ama bir ay olmuş sizden hiçbir cevap gelmemiş dolayısıyla sizinle ilgili hazırlıklı değiliz ama söyleyecekleriniz tabii ki daha evvelki oturumlardan dolayı var. Bunu da dikkatlerinize sunuyoruz.

Buyurun.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI PROJE DEĞERLENDİRME DAİRE BAŞKANI ESMA TEKİNARŞLAN – Tamam, aldık tarihini ve yazının sayısını.

Değerli Başkanım, değerli milletvekillerim, değerli katılımcılar; ben öncelikle şunu söylemek istiyorum. Aynen yazıdan yola çıkarak bizim elimize gelen -tabii araştıracağız sebebini ama- 15/8/2016 tarihli yazıda cevabi yazılardan bahsediyor ve bize sadece çağrıda bulunuyordu. O yüzden biz de...

YASAMA UZMANI ESİN ÖZBEK – İlgi (a) yazımızda istedik. Sadece o bakanlıklar cevap vermiş. Sizin cevabınız olmadığı için ilgiye ekleyemedik.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI PROJE DEĞERLENDİRME DAİRE BAŞKANI ESMA TEKİNARSLAN – Gelmediği için sanırım ben burada bunu da işte şey yapamadım, o yüzden kafamızda yerleştiremedik; acaba bilgilerimize de ihtiyaç duyulduğu için mi? Hani, yazıdan haberimiz -daha doğrusu Bakanlığımıza muhtemelen geldi ama bize ulaşmadı- olmadığı için biz bu davet yazısı geldiğinde hemen gıda bankacılığının neresindeyiz diye bir çalışma yapmak durumunda kaldık.

Ben öncelikle bir sunu getirmiştim, hatta geniş bir sunum getirmiştim, şimdi açıklayacağım ama sunumumuz bizim çalışma alanımız ve yöntemlerimizle alakalı olduğu için ve burada sadece biz “Gıda bankacılığı uygulamasının neresindesiniz?” şeklinde bir soruyla karşılaştığımız için sunumu değil sadece iki uygulamamız var, onlarla ilgili örnekleri burada paylaşmak istiyorum.

Şimdi, öncelikle şunu söylemek istiyorum: Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Sosyal Yardımlar Genel Müdürlüğü taşrada ve yine merkezde olan bin vakıf aracılığıyla faaliyetlerini göstermekte Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları adı altında. Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları bizim taşra teşkilatımız olmamakla birlikte Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu kaynaklarını kullanmaları vesilesiyle bir Sosyal Yardımlar Genel Müdürlüğüne kaynakların bunlara aktarımını gerçekleştirmekte. Yalnız Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu kaynakları Sosyal Yardım Fon Kurulu aracılığıyla kullanılıyor ve vakıflara gönderilmekte. Böyle bir yapı söz konusu.

Ayrıca, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları özel hukuk tüzel kişileri, kamu tüzel kişileri değil.

Bizim genel müdürlüğümüz sadece bunların ne şekilde çalışacağı, hangi kaynağı nerelere harcayacağı ve bu kaynağın miktarını tespit edip vakıflara gönderilmesiyle mükellef.

Burada bu vakıfların yürütmüş olduğu iki proje var: Birisi sosyal market, diğeri aşevleri projeleri. Bu yapmaları kesinlikle “İlle yaparsınız, yapmanız gerekir.” şeklinde kendilerinin görevlendirdiği dolayısıyla değil vakıfların bunları görev alanı olarak algılayıp halktan gelen talepler doğrultusunda yapmaya girişmiş oldukları eylemler olarak nitelendiriyoruz biz bunları.

Sosyal market faaliyetleri 2013 yılına kadar destek görmüş Fon Kurulu aracılığıyla, kaynakları gönderilmiş ama daha sonra çok verimli olmadığı, bütün vakıflardan buna dönük kaynak istenmediği, proje yapılmadığı gerekçesiyle ve ayrıca nakdî, aynı yardımlardan nakdî yardımlara dönmek gibi bir politikadan hareket edilmesi dolayısıyla terk edilmiş ve şu anda çok az vakfımızda yani işte bin vakıf içerisinde sayı itibarıyla toplamak istesek 45-50 tane sosyal marketimiz var ya da yoktur, çok az sayıda yapılmakta ve genellikle de giyim eşyası ve kuru gıda yardımı yapılmakta çünkü vakıflar burada kendi bünyelerinde işte vakıflar genellikle ilçede kaymakamlıklarda ve ilde valiliklerin bünyesi altında ayrı bir binaları çok fazla olmadığı sebebiyle, yer imkânları da kısıtlı. Böyle bir markete belki bir odasını ayırıyor vakıf binasının, belki de dışarıdan kiralama cihetine gidiyor vatandaşın gelen talep oranında ve düzenli bir çalışma da sergilenmiyor. İşte, haftanın bir günü, işte bağışlarla gelen oraya mal varlığı yani bu gıda da olabilir, giysi de olabilir, eşya da olabilir, dağıtımı yapılıyor. Yalnız vakıfların şöyle bir avantajı var. Vakıflar en uzak noktaya kadar Türkiye’nin her noktasına ulaşabiliyor ve oradaki sosyal yardıma ihtiyaç duyan vatandaşlar kayıt altında. Vakfa müracaat ettiğinde kişinin sosyal incelemesi yapılıyor ve bu kişi neye ihtiyaç duyuyor, ailesi yani bir şablonu çıkarılıyor, bizim ekranımızda onların hepsi gözüküyor. Biz yoksul sayısını verebiliriz, neye ihtiyacı olduğunu belirleyebiliriz vakıflarımız aracılığıyla ve onlara gereken yardımları yapabiliriz ama sosyal yardımlar sistemi aynı yardımlardan ziyade nakdî yardımlara dönmüş durumda ve ciddi anlamda nakdî yardımlar yapılması sebebiyle aynı yardımlardan olabildiğince uzak durmaya çalışıyor. Çünkü nakdî yardım verdiğinizde o zaten kendisi için ihtiyaç duyduğu aynı yardımı da alabiliyor.

Ama bu arada, Maliye Bakanlığının çıkarmış olduğu bu 5035 sayılı Kanun'un işte, 251 sayılı Tebliğ'inde de "Vakıflar ve dernekler gıda bankacılığı faaliyetinde bulunabileceklerdir." cihetle vakıfları bunun dışında tutamayız gibi algılanıyor. Vakıflar kendilerine gelen her türlü bağışı kabul edecek durumdadırlar ve yoksula bunu yönlendirebilecek potansiyele sahiptirler yalnız gıda bankacılığı şeklinde bir yapısı, bir teşkilatı mevcut değildir. Hani kuru gıda belki ama az önce bahsettiğimiz gibi, bir peynir, işte, et ürünleri gibi bozulabilir gıda ya da bir toplantı organizasyonundan artakalan yemeğin yoksul vatandaşta ulaştırılması gibi bir hizmeti sunmaları çok da işlevsel anlamda pratik olmamaktadır.

Sosyal marketten başka ikinci uygulamamız, bizim aşevlerimiz faaliyet gösteriyor. Onunla alakalı arkadaşımız bilgiyi verecek. Aşevlerimiz de yine gıda bankacılığına benzer bir örnek...

BAŞKAN – Burada hemen bir şey sorabilir miyim.

Sizin SOYBİS diye bir sisteminiz var, ihtiyaç sahiplerini belirlediğiniz veya gelir seviyelerini belirlediğiniz bir...

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI PROJE DEĞERLENDİRME DAİRE BAŞKANI ESMA TEKİNARSLAN – Bütünleşik oldu şimdi, çok daha...

BAŞKAN – Ne oldu?

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI PROJE DEĞERLENDİRME DAİRE BAŞKANI ESMA TEKİNARSLAN – Bütünleşik Sosyal Yardım Bilgi Sistemi.

BAŞKAN – Ne demek bütünleşik?

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI PROJE DEĞERLENDİRME DAİRE BAŞKANI ESMA TEKİNARSLAN – Arkadaşımız çok teferruatlı bilgi verebilir.

BAŞKAN – Sadece şunu sormak istiyorum: Oradaki verileri bu gibi derneklere veya başka derneklere, başka kurumlara açıyor musunuz? Böyle bir ihtiyaçtan bahsettiler, tabii bizim için soru işareti olan bir şey ama zabitlara geçmesi açısından da soruyorum. Çünkü dernekler bu işi yaparken ihtiyaç sahiplerini belirlemek istiyorlar, dernek veya vakıf, kendi bilgilerine göre belirliyorlar, gidiyorlar, kontrol ediyorlar falan ama devletin, özellikle Aile Bakanlığının bu konuda bir veri tabanı var.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI PROJE DEĞERLENDİRME DAİRE BAŞKANI ESMA TEKİNARSLAN – Evet, güçlü bir veri tabanı.

BAŞKAN – Onu açıyor musunuz, bilgi istedikleri zaman paylaşıyor musunuz? Onun hakkında da bilgi verir misiniz lütfen.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI PROJE DEĞERLENDİRME DAİRE BAŞKANI ESMA TEKİNARSLAN – Arkadaşımız çok güzel yanıtlayacak.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI UZMANI MUSTAFA SENCER KİREMİTÇİ - Sayın Başkanım, sayın milletvekillerim, değerli hazırım; saygılarımı arz ediyorum.

Şu anda mevzuat olarak Türk Kızılayı Derneği ve yerel yönetimler dışında sosyal yardım yapmış olduğumuz vatandaşların herhangi bir sosyoekonomik verisini sivil toplum kuruluşlarıyla ve diğer kuruluşlarla paylaşmıyoruz. Sizlerin de takdiri olduğu gibi, özel veri kapsamında, kişisel veri kapsamında bu veriler, paylaşımları şu anda uygun değil, mevzuat olarak da engellenmiş durumda. Yanılmıyorsam, Bakanlığımızın teşkilatına ilişkin 633 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'de paylaşabileceğimiz kurumlar yazıyor.

BAŞKAN – Belediyeler...

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI UZMANI MUSTAFA SENCER KİREMİTÇİ - Belediyeler ve Türk Kızılayı Derneği.

BAŞKAN – O kadar.

Peki, şöyle bir uygulama olabilir mi: Dernek elinde 10 kişilik bir liste belirlemiş fakat soru işaretleri var, size spesifik olarak sorsa ona cevap veriyor musunuz?

ÂİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI UZMANI MUSTAFA SENCER KİREMİTÇİ – Sayın Başkanım, ona da veremiyoruz çünkü vatandaşlarımızın yoksulluğuna ilişkin bir bilgi paylaşımı oluyor o da, sakinlerini olduğu değerlendiriliyor.

BAŞKAN – Anladım, tamam.

Çok teşekkür ediyorum.

Buyurun.

ÂİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI UZMANI AYHAN BANU ACUN – Sosyal marketin haricinde bir diğer uygulamamız da aşevi uygulaması. Ancak, bin vakıf olduğu göz önünde bulundurulduğunda bizim kaynak gönderdiğimiz sadece 64 tane aşevimiz var.

BAŞKAN – Bir soru soracağım: Aşevlerini sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakıfları mı kuruyor, belediyeler mi kuruyor?

ÂİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI UZMANI AYHAN BANU ACUN – 3 türlü olabiliyor Sayın Başkanım: Vakıf işletebiliyor, kendi binası olup, yemeğini yapıp dağıtımını yapabiliyor veyahut da böyle bir imkânı olmayan vakıflar da hizmet alımı yapabiliyor. Hizmet alımı nedir? Bir restoranla, bir lokantayla, o şekilde dağıtımını gerçekleştirebiliyor veyahut da hâlihazırda ilçede bulunan bir STK'nın aşevine kaynak desteği sunabiliyor yani iş birliği şeklinde yürütülebilir. Bu şekilde aşevi uygulamamız var ve 64 tane...

BAŞKAN – 64 tane mi? En önemlileri hangileri, nerede var bunlar? Tabii, sunum olsaydı görecektik, göremiyoruz. Sunumunuzu bekliyoruz o zaman.

ÂİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI UZMANI AYHAN BANU ACUN – Evet, evet, bunların bilgileri var.

BAŞKAN – Bir soru daha soracağım: Aşevine, atıyorum, bulgur bağışlamak istiyor vatandaş, biraz evvel konuşulan bu vergi indiriminden vesaire, KDV muafiyetinden faydalanabiliyor mu?

ÂİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI UZMANI AYHAN BANU ACUN – Vakıf olduğu için faydalanabilir diye düşünüyorum ama zaten...

FİKRİ DEMİREL (Yalova) – “Dernek ve vakıflar” diyor ya.

BAŞKAN – Ama vakfın tüzüğünde “gıda bankacılığı” yazması lazım.

ÂİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI PROJE DEĞERLENDİRME DAİRE BAŞKANI ESMA TEKİNARSLAN - Vakıflar tüzüğüne bakmamız lazım.

BAŞKAN - Sizin...

ÂİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI UZMANI AYHAN BANU ACUN – Yazmıyor.

BAŞKAN – Yazmıyor, faydalanmıyor işte, onu biraz daha belki açmak gerekiyor.

ÂİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI UZMANI AYHAN BANU ACUN – Bildiğim kadarıyla, LC Waikiki giyim şeylerini birçok vakfımıza çok fazlasıyla bağışlayıp vergi indiriminden faydalanabiliyor idi, yanlış bilmiyorum isem, siz daha doğrusunu bilirsiniz.

BAŞKAN – Buyurun.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI GRUP BAŞKANI VEYSEL TEKİN – Sayın Başkan, şöyle bir düzenleme var, burada gıda bankacılığına şöyle bir avantaj sağlanmış: Burada yapılan bağışların tamamının gider yazılmasına müsaade ediliyor ama mevzuatımızda benzer düzenlemeler var. Örneğin,

Kızılaya yapılan bağış yardımlarının tamamı yine indirim konusu yapılabilir gıda bankacılığı olmasa da. Yine, bildiğiniz gibi, kamu yararına çalışan dernekler ve vergi muafiyeti tanınmış vakıflar var çok sayıda.

BAŞKAN – Peki, spesifik bir soru soruyoruz, araştırın, bize bilgi verin veya biz araştıralım: Sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakıflarına, kaymakamlıklardaki vakıflara yapılan bağışlarda bu vergi indiriminden veya KDV muafiyetinden faydalanıyorlar mı, değil mi? Buna evet veya hayır...

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI GRUP BAŞKANI VEYSEL TEKİN – Sayın Başkanım, burada genel esaslara göre yararlanabilirler ama burada da beyan edilen kazancın yüzde 5’iyle sınırlı olarak...

BAŞKAN – Kazanç yok ki, ne kazancı?

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI GRUP BAŞKANI VEYSEL TEKİN – Şu şekilde, zaten bağış yapan mükellefler açısından: Örneğin, 100 bin liralık bir bağış yaptı ama yıl sonunda beyannamesinde 1 milyon lira kazanç beyan etti. Dolayısıyla, biz bu durumdaki mükellefe diyoruz ki: “Sen her ne kadar 100 bin lira bağışlamış olsan da en fazla beyan ettiğin kazancın yüzde 5’ine kadarlık kısmını indirim konusu yapabilirsin.” Dolayısıyla, 50 bin lirasını indirim konusu yapabiliyor, 50 bin lirasını indirim konusu yapamıyor. KDV’de de bu bir bağış, yardım kapsamındaysa yine kısmi istisna kapsamında KDV ödemeksizin bunun teslimini yapabiliyor.

BAŞKAN – İşte, biraz evvel dedim ya, muhasebeciler “Çok sorunlu.” diyorlardı, bundan sorunlu yani bağışının tamamını kullanamıyor, yıl sonundaki gelirine bakıyorsunuz, başka şeylere bakıyorsunuz, hiç uğraşmak istemiyorlar.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI GRUP BAŞKANI VEYSEL TEKİN – Sayın Başkanım, gıda bankacılığında o sorun yok, gıda bankacılığında tamamını dikkate alabiliyorlar ancak diğer dernek, vakıflara yapılan bağışlarda bu sıkıntı var.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyoruz.

Buyurun Sayın Vekilim.

FİKRİ DEMİREL (Yalova) – Başkanım, şimdi, bu Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına bağlı vakıflar işin kolayını bulmuşlar, öyle çok meşakkatli işlerle uğraşmıyorlar. Bunların, biliyorsunuz, o yöreden de üyeleri var, işte, valinin başkanlığında, mütevelli heyet mi deniyor ona, onlar hemen toplanıyorlar, işte, haftada bir toplanıyorlar, ellerinde listeler var, “Bir önceki ay Aşve’ye verdik, bugün Fatma’ya verelim.” İşte, ellerindeki parayı bir anda, 100 lira, 200 lira, 300 lira dağıtıyorlar. Tabii, Başkanın söylediği gibi, doğru yani şimdi, vatandaşın pirince ihtiyacı varsa ona bulgur vermenin de bir anlamı yok, nakdi yardım yapmayı daha çok yeğledikleri için... Bir de tabii, o sıcak gıda dağıtımı vesaire, vesaire, bunlar bir organizasyon işi. Ona adam bulacak, adam çalıştıracak, ona bir kaynak bulması lazım falan. Ben Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının sosyal vakıflarının bu şekilde davranmasını daha doğru buluyorum. Diğer olaylar o kurumun yani resmî hüviyet kazanan kurumların bunları yapma şansı çok zayıf ve kolay da değil yani o nakdi yardıma devam etmeleri daha doğru aslında. Belki büyük yerlerde o 64 tane falan aşevi, binin üzerinde vakıftan bahsediliyor, 50-60 vakıf onu yeğlemiş ama nakdi yardımda devam etmesi bence daha doğru onların.

BAŞKAN – Aşevi...

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI UZMANI AYHAN BANU ACUN – Sayın Başkanım, bu 64 tane aşevi bizim kaynak gönderdiğimiz aşevleridir. Bazı vakıflarımız kendi kaynaklarıyla, bize herhangi bir kaynak talebinde bulunmadan da bazı küçük faaliyetlerini sürdürebilmektedirler. Bunun dışında, fon kaynağı kullanılarak yapıldığı için tabii ki usul ve esaslarını fon kurulu belirliyor. Fon kurulu da bu usul ve esasları şu şekilde belirledi, dedi ki: “Aşevi faaliyetlerinden yalnızca yaşlı, engelli, hasta olan ve evinde yemek yapabilecek durumda olmadığı

tespit olunan kişiler faydalanabilir.” Yani bizim vakıflarımızın tabii olduğu 3294 sayılı Kanun’un yanı sıra kapsam birazcık daha daralmış oldu, sadece ekonomik muhtaçlığın yetmediği, hasta, engelli, yaşlı ve evinde yemek yapabilecek durumda olmayanların...

FİKRİ DEMİREL (Yalova) – Ya, zaten öyle bir zorlama olmazsa başa çıkılmaz. Her kabı kacağı, tası, tencereyi kapan gelecek o kapağıya, onunla baş edemezsin ki. Yani öyle bir kısıtlama olması, doğrusu o. Onu tespit etmekte çok da kolay değil işte yani evinde yemek pişiremeyecek durumda olan...

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI UZMANI AYHAN BANU ACUN – Evet, vakıflarımız genellikle hane ziyaretlerine gidiyorlar, evleri ziyaret ediyorlar, verilerin yanı sıra evlerine de gidip görme, tespit etme şansları oluyor, bu şekilde de tespitleri gerçekleştiriyorlar.

Aşeviyle ilgili bilgi notlarımız da yanımızda, teslim edeceğiz. Onun dışında...

BAŞKAN – Yani hepsini birlikte, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı olarak bir bilgi notu gönderirseniz daha iyi olur.

Çok teşekkür ediyorum.

AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI UZMANI AYHAN BANU ACUN – Ben teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sorunuz, katkınız...

Buyurun.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI GIDA KONTROL VE LABORATUVARLAR DAİRE BAŞKANI NESLİHAN ALPER – Sayın Başkanım, sayın vekillerim, katılımcılar; çok teşekkür ediyorum.

Ben sadece bir konuya vurgu yapmak istiyorum. Konu yardım, hani çok insanı ve hepimizin de bu konuda elbette katkıların olmasını istiyoruz. Yalnız şöyle bir sıkıntı var: Sayın vekilimizin de söylediği gibi, bu tür kuruluşlar yardım kuruluşları, dolayısıyla gıda konusunda çok donanımlı personeli olan ya da bilgisi olan kişiler genelde olmayabiliyor. Özellikle kuru gıda tercih edilmesi uygundur ama sıcak yemek gibi ya da et gibi, peynir gibi hayvansal ürünlerin, riskli olan ürünlerin muhafazasına çok önem verilmesi ve konunun çok iyi bilinmesi lazım. Zehirlenme konusunda da genelde Türkiye’de büyük çoğunluğunun bu tür yemeklerden kaynaklandığını görüyoruz yani ya yemeğin muhafazasına dikkat etmeyebiliyor ya da sıcak yemek üzerine yeni yemek ekliyor. Özellikle düğünlerde, aşevlerinde bu tür zehirlenme vakalarına çok rastlıyoruz. Hani yardım yapalım, iyilik yapalım derken sonucu kötü de olabilir. Onun için donanımlı bir ekibin olması lazım. Yani bu konuya da dikkat çekmek istiyorum. Onun için, hani o ekipler için kuru gıda belki çok daha uygun olacaktır diye düşünüyorum.

BAŞKAN – Diğer konu daha mikro bir düzeyde yapılabilecek bir şey, o da bir israfı önleme çalışması.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI GIDA KONTROL VE LABORATUVARLAR DAİRE BAŞKANI NESLİHAN ALPER – Evet, yani sağlık açısından riskli. Zaten biz denetimlerimizde de hani bu tür ürünleri onay kapsamına alıyoruz riskli ürünler olduğu için ve risk bazlı denetim kapsamında bunları çok daha fazla sıklıkla denetliyoruz. Onun için muhafaza şartları özellikle çok dikkat edilmesi gereken bir konu.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

Gündemimizde başka bir konu kalmadığı için oturumumuzu kapatıyoruz, katılımcı arkadaşlara çok teşekkür ediyorum.

Kapanma Saati: 12.58